

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
... : : Invoială : :

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Unirea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Intru mulți ani Stăpâne!

Solemnitatea consacării întâiului episcop al vlădiei Maramureșului — Câteva considerațiuni generale și o scurtă dare de seamă

Bătrânele ziduri ale catedralei noastre au tresărit din nou de sfântă înfiorare. În chip de taină, prin punerea mâinilor arhieresti, cu binecuvântarea Tatălui, cu vrerea Fiului și împreună lucrarea Spiritului sfânt, ridicatu-s'a în ziua de ieri, a sfinților Trei Ierarhi, dela cinstita preoție la sublima treaptă a arhieriei, pâr. Alexandru, acum al eparhiei de Dumnezeu păzite, a Maramureșului.

Reculegerea adâncă a publicului asistent, în tot timpul slujbii, precum și tăcerea de criptă în care au fost ascultate cuvântările arhieresti, — a pâr. mitropolit și a noului ierarh — au fost și ele, prin semnificația lor, de-o elocvență impresionantă. În această zi și la această consacrare totul: persoane, cuvinte și chiar și mișcări cultice, par'că purta o pecete proprie, gravă, cu rezonanțe în suflete și inimi. De pe lacrimile ce picurau în câte-o barbă venerabilă și de pe imobilizarea de statuă a altora simțiai că mare lucru se petrece astăzi și că toți sunt conștii de greutatea clipei și de povara viitorului ce începe cu aceasta să apese pe umerii celui ales de Domnul să fie cărmaciul, luminar, jertfitor și jertfă în biserica sa.

Dar: cu noi este Dumnezeu și El va da tărie alor săi. Aceeași cetățuie a credinții catolice, Baiamare, carea promise pe postelnicul vlădică Aron, în seara de 31 Ianuarie 1764, frânt de oboseală întru căutarea oițelor rătăcite și măcinat de boala care acolo îl va și răpune, aceeași Baiamare va primi acum, pe cel plecat tot într'acolo, în aceeași zi, întru numele Domnului să păstoriească tot în spiritul lui Aron, cu zelul și energia lui Aron, întreg, curat, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului, cum îi cerem cu toții dela Cel de sus.

Știm bine că nu-i ușoară, în deosebi în ce privește noua eparhie, lupta ce se anunță a fi tot mai înverșunată. Știm însă totodată că nici o vrăjmășie nu poate triumfa statornic și definitiv asupra bi-

nelui și adevărului reprezentat cu demnitate și apărat cu dârzenie. Iar aceste două însușiri l-au împodobit în toată vremea pe cel chemat să fie cel dintâiu episcop unit al Maramureșului român. De sus, din slăvile cerești, marele Dascăl al lumii, Vasile, căutând înspre biserica ridicată de fiii săi în Blajul inspirațiilor curate și a hotărârilor mântuitoare de neam și suflete, și văzând-o luminată de praznic mare în cinstea celor sărbătoriți de Biserică și pentru bucuria înălțării unei noi slugi a Domnului la treapta ierarhicească, abunăseamă că vajnicul apărător al dreptei credințe și organizatorul fără păreche de pe scaunul arhiepiscopesc al Cesarei Capadochiei de odinioară, va fi zis mulțumit: Slăvit să fii Părinte, pentru mare mila ta cu noua vlădicie, în fruntea căreia ai pus un păstor în care mă recunosc pe mine atât în ce privește dragostea față de Tine, cât și în ce privește statornicia întru realizarea unui gând și lipsa oricărei șovăeli când e de acționat, măsura la vorbă și mâna largă, când e vorba să nu știe stânga ce face dreapta.

Blajul știe ce pierde. De prisos orice cuvânt. Ar și fi greu de găsit cuvântul ce să exprime ceea ce simte inima într'un asemenea caz. „Unirea“ așisderea. Pe toți ne mângăie însă gândul că așa era firesc să fie: Ierarhul român unit merit să adânciască, să lărgiască și să deie direcția stabilă a puternicei alvii, care este conștiința română catolic creștină a părților acelora, numai din ctitoria lui Inochentie Micu, a lui Petru Pavel Aron, a lui Rednic, Grigorie Maior, Șuluțiu, Vancea și Mihali, se cădea să porniască. Și dacă dintre cei vrednici de aici, alegerea a căzut asupra Dânsului, într'asta numai indicația Proniei cerești o putem vedea. Viitorul, suntem siguri, ne va da dreptate.

Animam salvasti, animam tuam prae-destinasti. Pentru fiecare păstor sufletesc axioma aceasta este un memento strașnic. Pentru fiecare mare păstor sufletesc e un advertisement de zi și de noapte în aceste

vremuri de pescuire în turbure a puterilor întunecului. Mai ales că noi suntem reduși la singurul ascendent al cinstei personale și al apostoliei fără de arginți, îngrădită de barierele moralității cât se poate de alegătoare în mijloace, câtă vreme de dincolo se năpustesc asupra alor noștri vânători înarmați cu toate armele vremii lui Arie.

Nu ne îndoim o singură clipită că preoțimea eparhiei de Nord înțelege semnele vremii și e la înălțimea încercării prin care caută să treacă. Făcând zid în jurul ierarhului Alexandru și fiind cu el un gând și o inimă, isbânda e asigurată. Țara Voevezilor va fi un colț de raiu cu mândre țășniri de soare, spre care vor privi cu drag și cu mândrie frații de credință de pretutindenea.

Vorba lapidară, ca tăiată cu dalta, gestul hotărît, accentul vibrant, metalic al celei dintâiu cuvântări arhieresti rostite de noul arhipăstor, lasă să se întrevadă în lumină și mai vie personalitatea de marcă antică bisericească, rânduită de Domnul să secere biruințe.

Intru mulți ani, Stăpâne!

* * *

Spre ziua cea mare

Consacrarea întâiului episcop la Maramureșului, fiind eveniment istoric de mână întâi, iar dragostea bisericii noastre întregi pentru Dr. Alexandru Rusu în deobște cunoscută, se știa înainte că ziua de Trei-Sfinți 1931 va fi sărbătoare mare, cum chiar Blajul cunoaște puține în analele sale. De aceea pregătirile au trebuit să înceapă din bună vreme: deodată cu numirea noului arhieru. De-atunci încă, corul Seminarului a început să prindă în armonii de glasuri o nouă liturghie iar zilele din urmă, până când alesul Domnului și-a închis sufletul pentru sgomotul lumii și în adâncă rugă a așteptat pogorîrea Duhului, afară Blajul întreg a fost în spornică fierbere și harnică alergare. Împodobirea bătrânei catedrale este slujba cu drag săvârșită de către reuniunea noastră de femei, iar restul lucrărilor îl are în grijă un grup de profesori. Zorul cu care lucrează este explicabil, dacă privim lista oaspeților anunțați la festivitate

Oaspeții

Cei dintâi sosesc, încă de Joi, arhierii noștri, cari împreună cu pâr. Mitropolit vor săvârși marea taină a consacării: Preasfințitul Iuliu al Gherlei și Alexandru al Lugojului, întovărășiți, pe lângă secretarii lor, de pâr. canonici D. Vaida și Dr. Nicolae Brînzeu, delegați ai capitulelor respective din Gherla și Lugoj. Din depărtatul Iași a ținut să vină pâr. episcop Mihail Robu, iar guvernul a fost reprezentat prin d. Ghiță Pop, subsecretarul de stat al ministerului instrucțiunii și cultelor. Capitlul din Oradea a trimis pe pâr. senator Aug. Maghiar, iar cel rom.-catolic din Alba-Iulia pe canonicii Dr. Kászoni și Dr. Flosznik. Maramureșul și Baia-Mare au avut, precum era firesc, delegații puternice. Câteva nume: prot. Alex. Breban, vicarul Ilariu Boroș, prot. Aurel Dragoș și N. Doros, senator Dr. Coriolan Bohățel, deputații Dr. Gavril Oșianu și Dr. Ilie Lazar, profesorii V. Ciplea, Dr. Alex. Ciplea, Ion Birlea, director Dr. Hetco, adv. Dr. Titu Doros, dna Marta Iepure ș. a. al căror nume ne scapă. — Nu putea lipsi Agru, în numele căruia a venit președintele Dr. Valeriu Pop. Prieteni și admiratori ai sărbătoritului, din toate părțile Ardealului: vicepreședintele senatului Dr. Romul Boila cu dna Livia Boila, Ion Vescan prefect de Mureș și Emil Pop prefect de Alba, sen. Adrian Oșoiu, sen. Ion Pantea, pâr. protopopi Ion Agârbiceanu, Ariton Popa, Romul Stoica, V. Simu, Iacob Domșa, Artemiu Boeriu, I. Magda, directorii A. Mera și Ovidiu Hulea și alții mulți. — Familia, mare și aleasă, a noului Episcop, este în număr complet: Dr. Rusu directorul sanatoriului din Geoagiu, Dr. Aurel Rusu adv. Dr. Octavian Rusu adv. pâr. Valer Rusu și Mihail Ilieș, Dr. V. Rusu secretarul prefecturii din Tg. Mureș și prof. Aurel Rusu. Intregiți această cunună, foarte incompletă, de oaspeți aleși cu toată suflarea din Blaj și jur, începând cu membrii Ven. Capitlu, autoritățile în frunte cu prefectul județului Dr. Cornel Ordace, profesorimea toată, și veți avea o palidă icoană despre mulțimea care s'a înghesuit, în dimineața zilei de Trei-Sfinți 1931, în catedrala noastră, toată podoabă de covoare și lumină, pentru a fi față la marea taină ce avea să se săvârșească.

Slujba arhierescă

La ora 8^{1/2} în dangătul sărbătorec al clopotelor pâr. Mitropolit și Preasfințitul Episcopi sufragani cu noul ales intră în sfântul locaș al Domnului.

După o întâle binecuvântare, episcopul îmbracă ornatele pontificale și în mijlocul strălucitei asistențe a concelebranților ceremonialul începe: *Să luăm aminte!* Doi dintre preoții cei mai de frunte iau pe noul ales din mâinile diaconilor și cel din dreapta face înaintarea întâia: *aduce-se iubitorul de Dumnezeu Alesul Alexandru să se hirotonească episcop al cetății de Dumnezeu păzite Baia-Mare.* La ce Mitropolitul: *Ce ai venit a cere dela noi?* — „Eu Alexandru, ales al Preasfintelui Episcopii a Maramureșului, să mă hirotonească de mâinile tale. — Ai adevărită despre numinarea ta canonică?... Să se cetească!“ Se citesc bulele. Mitropolitul întreabă despre jurământul de fidelitate Regelui, apoi: *Și ce crezi?* — „Cred într'unul Dumnezeu...“ recitează emoționat și ferm alesul, și toată mulțimea în taină. — *Darul Preasfântului Spirit să fie cu tine!* — Inaintând până la mijlocul „vulturului“ de pe covor, al doilea arhieriu îi cere o nouă mărturisire a credinței, apoi, la capătul covorului, a treia, urmate de binecuvântări. Iar după ce alesul promite obediență canonică Pontificelui Roman, mitropolitul, fidelitate Rege-

lui, unul dintre arhierii îi dă „scutul credinței“ (badernița) și corul cântă: *Mulți ani!* — Totiagul arhieresc: „ca să paști Turma lui Hristos cea încredințată ție“, i-l dă mitropolitul, apoi: *Cu vrerea Tatălui, cu ajutorul Fiului și cu puterea Spiritului Sfânt înalță-se onoratul preot ALEXANDRU dela onorata preoție la mărita episcopie...“* De două ori arhierii îl binecuvântă și îl sărută. Apoi Alesul, în altar, îmbracă ornatele episcopice. Mitropolitul începe sf. Liturghie.

La „Sfinte Dumnezeule“ în mâinile tuturor se aprind luminări, de bucurie; urmează încunjurarea altarului, în cântarea corului: „Sfinților martiri“, „Isaia dănuiește“. — Mitropolitul îndeamnă pe toți, „să ne rugăm pentru dânsul, ca să vină peste el Darul Preasfântului Spirit“, apoi pune evanghelia pe capul și grumazii Alesului, robind rugăciunile consacării, pe cari mulțimea le ascultă în genunchi, în sfântă tăcere. — Hirotonit, noul episcop primește, cu „Vrednic estel“, omoforul, inima și crucea, până ce corul cântă: „Pe arhierul...“

Marea taină a consacării este împlinită. Liturghia continuă, săvârșind noul episcop toate ca arhieriu principal. La sfârșit, o scenă impresionantă: întreaga familie a Preasfințitului a ținut să se împărtășească cu trupul Domnului, din mâinile celui mai nou arhieriu al Său.

Incheind sf. slujbă, Mitropolitul dă noului Episcop, pentru drumul greu în care pleacă, merinde de drum: duh din duhul evangheliei și dragoste din inimă de părinte. Răspunde Preasfințitul Alexandru. Vorba limpede, bărbătească, îndulșită, vibrează de emoție adâncă, sfântă. Iși dă seama de greutatea slujbei, după care — martor îi este Domnul! — n-a umblat, dar dacă i-s-a dat, nu a fugit de ea ca un laș. Nădejdea îi este toată în Dumnezeu, către care strigă, cu Psalmistul „în ziua necazului“...*) Ascultătorii se îndușozază. În mulți ochi strălucesc boabe de lacrimi. Prin scânteerea lor se simte mai bine măreția clipei, se vede mai limpede zarea viitorului încărcat de grele răspunderi.

— Dumnezeu să binecuvinteze pe episcopul Maramureșului!

Recepții și masă

În castelul mitropolitan, saloanele se umplu într-o clipă. Toată lumea se grăbește să felicite. Familiar, călduros, fără forme protocolare, reprezentanții diferitelor instituțiuni și grupări ridică cuvântul în mijlocul mulțimii; Pâr. can. Dr. Kászoni, în numele capitlului rom. cat. din Alba Iulia; pâr. prepozit Iacob Popa, pentru cel din Blaj; pâr. vicar Boroș, în numele clerului și poporului din eparhia Maramureșului; canonicul Maghiar aduce salutul capitlului din Oradea; Dr. Valeriu Pop talmăcește bucuria Agrului; Dr. Nic. Brînzeu, în numele colegilor de școală, învie icoana vieții din seminarul unde s-a format sufletul noului episcop; dna Marta Iepure promite ajutorul mamei române în lupta pentru regenerarea morală; pâr. Ariton Popa, regretă și se bucură, cu întreaga preoție arhidiecezană, de această sărbătoare. — Mulțumind tuturor pentru caldtele urări, încărcate de nădejdi mari, ep. Alexandru dă dragoste pentru dragoste, încredere pentru încredere, rugă pentru rugă și promite să ducă în noua sa patrie suflet din sufletul Blajului, în care a crescut.

Peste 100 persoane, din marea asistență, au fost apoi reținute la masă de pâr. mitropolit Vasile. Bucatele gustoase și buna dispoziție generală au fost sporite de vorbe alese și cuminți. Mai întâi a închinat Mitropolitul,

Textul celor două vorbiri admirabile îi dăm la alt loc al gazetei.

„părintele care își mărită fata“, căruia îi pare rău și se bucură deodată pentru că unul din cei mai buni merge să ducă la granița țării duhul Blajului. Par. ep. Rusu, la rândul său aduce omagii Papei Pius XI, M. Sale Regelu Carol II și guvernului țării, reprezentat prin d. ministru Ghiță Pop. — Acesta, talmăcește bucuria guvernului pentru înălțarea unei nou cetăți a spiritului, a moralității în turburatele noastre vremuri, pentru aprinderea acestui nou far de veghie la granița de nord, de undă adie atâtea vânturi rele. — Pâr. Breban prezintă noului episcop dragostea cu care îl așteaptă noua sa casă și turmă, iar pâr. ep. Alexandru al Lugojului, în măiestre vorbe zugrăvește icoana arhierului model, purtat de Dumnezeu, de Hristos și harul Spiritului Sfânt. — Dr. Titu Doros speră că, prin munca noului ei mire, eparhia Maramureșului, reînviată după un somn de secole, va ajunge cea mai frumoasă perlă în coroana Romei eterne. — Pâr. Iacob Popa închină pentru pâr. ep. Robu dela Iași, și reprezentanții celorlalte eparhii. Vorba cumpănită a pâr. Agârbiceanu desprinde bunele augurii sub cari pleacă episcopul Maramureșului la întemeierea unei nou cetăți a lui Dumnezeu, singura în stare să refacă rosturile turburate ale omenirii noastre necăjite. Cu mult senin a fost ascultat cuvântul, plin de umor sănătos, al pâr. canonic Dr. Flosznik dela Alba-Iulia, după care ep. Alexandru al Maramureșului, cu un ultim cuvânt de mulțumite și rămas bun, ridică masa și încheie programul zilei neuitate.

Serbarea școlară

S'a potrivit minunat în acest cadru de sărbătoare, festivalul tradițional al liceului de băieți, care își sărbătorește în cei Trei Sfinți pe patronii săi. În locul pâr. Mitropolit, serbarea a fost prez' dată de pâr. Alexandru al Maramureșului, în fața celorlalți Preasfințiți și a marelui public rămas în Blaj. Premiind, după obicei, pe elevii cari au rostit cuvântări și poezii, Preasfințitul a găsit accente calde pentru proslăvirea spiritului de moralitate religioasă și românism neșovăitor, cari fac principala tradiție a școalelor Blajului, dela cari își ia rămas bun, ducând însă sufletul lor cu sine în noua patrie.

Spre noua patrie

Azi, Sâmbătă dimineață, la ora 9 Preasfințitul Alexandru al Maramureșului și-a părăsit modesta locuință din Seminarul teologic, unde a muncit atâtea vreme, cu devotament și pricepere rară. Cu dangăte prelungi de clopot, catedrala petrecut la gară pe cel-ce i-a fost atâtea vreme curator priceput. Seminarul, profesorii și elevii, îl primesc, pentru despărțire. Clipi de mare dușoșie. Insoțit de pâr. prepozit Iacob Popa, episcopul urcă în trenul, care îl duce spre noua sa țară, spre noua sa muncă. Corul intonează, puternic: *Intru mulți ani! Din fereastă, episcopul Alexandru mai cuprinde odată cu privirea pe clericii lui iubiți, turnurile catedralei, întreg Blajul, toată viața lui de aici... și două boabe de cristal se ivesc în colțul genelor... Lacrimi de durere și lacrimi de bucurie...*

Dumnezeu să aibă în a sa pază puternică pe episcopul Alexandru al Maramureșului!

Medicii și minunile. Chestiile mari ale credinței, nici un bărbat serios de știință, nu-și permite să le soluționeze prin câte-o vorbă mare, răsuflată. Acelea trebuiesc studiate mult, temeinic și, unde se poate, pe bază de fapte. Chestia minunilor aparține categoriei acestora.

Președintele biroului de constatare medicale din Lourdes, d. Dr. Vallet, are o foarte interesantă dare de seamă despre lucrările din

anul trecut ale aceluia biuro compus din medici serioși, credincioși și necredincioși, mânați toți numai de dorul de a cunoaște adevărul în cauza mare a vindecărilor miraculoase de acolo. Asta în interesul științei și pentru liniștea sufletului lor intrigat pe tema invadării supranaturalului în lumea materiei și a simțurilor.

Numărul medicilor ce au luat parte la ședințele biuroului în 1927 a fost de 722 de inși. În 1928 s'a ridicat la 788. În 1929 era deja de 920 de inși, iar în 1930, în Octomvrie, atinsese cifra de 998 de inși. După naționalitate, în 1930, erau: 489 Francezi, 103 Belgieni, 79 Italiani, 47 Spanioli, 89 din America de Nord, 38 din America de sud, 22 Olandezi, 20 Elvețieni, 17 Irlandezi, 16 Germani, restul fiind: Danezi, Svedezi, Poloni etc.

Asociația medicală internațională de Lourdes numără 1250 membri, aparținând alor 20 de națiuni. (Dintre acești membri unii sunt profesori universitari).

Anul trecut s'au notat 200 cazuri de vindecări minunate. Asociația a supus unui studiu amănunțit 104 de cazuri, după studiarea alor alte 92 de cazuri de mai înainte, când s'au constatat cu toată rigoarea științifică însănătoșiri complete, într'adevăr miraculoase, de tuberculoză pulmonară, ulcer, colită baccilară, morbul lui Pott. etc. etc.

În fața faptelor știința n'are decât un cuvânt: cred Doamne și mărturisesc. Și har Domnului, sunt destui bărbați de știință în care e mai tare simțul demnității decât încăpăținarea vanității. Medicii pomeniți ne sunt dovadă.

In slujba Domnului

Cuvântul rostit de către pâr. mitropolit Vasile la consacrarea Preasfințitului Alexandru al Maramureșului

Preasfințite în Hr. Fratel

„Sfintele scripturi, pe cari din pruncie le știi... Ți-au fost de folos spre învățatură, spre muștrare, spre îndreptare, spre înțeleptirea cea spre dreptate, ca să fii deplin omul lui Dumnezeu, spre tot lucrul bun desăvârșit“ (II Tim. 3, 15—17). Și „darul cel dumnezeesc, care totdeauna vindecă cele neputincioase și cele lipsite le plinește“, invocat să se pogoare peste Tine, la hirotonirea-Ți întru preot „Te-a și arătat servitor desăvârșit al Domnului, în toate bineplăcându-i Lui“. „Ai fost vrednic a sta nevinovat înaintea dumnezeescului altar, a vesti Evanghelia împărăției cerurilor, a săvârși cuvântul adevărului, a aduce daruri și jertfe spirituale“ (Rugăc. dela hirotonirea preotului).

Terminând studiile teologice la Universitatea din Budapesta, unde ai luat și doctoratul, „sfintele scripturi ți-au fost de folos Ție, înainte de toate, spre învățatură“, ca să introduci pe tinerii leviți în tainele dumnezeirii. Ai ilustrat catedra de Dogmatică dela Seminarul nostru teologic arhiepiscopesc mai bine de un deceniu.

Dornic de a realiza toate foloasele sf-ei Scripturi, pe cari le indicase Apostolul neamurilor iubitelui său Timoteiu, nu Te-ai mulțumit numai cu predarea de pe catedră a învățăturilor aduse din cer, ci ai voit ca aceste învățături să fie și „spre îndreptare și spre înțeleptirea cea spre dreptate.“ Ca să realizezi acest folos ai înființat și ai condus, ani dearândul, buna revistă teologică: „Cultura Creștină“.

S. Apostol Pavel însă mai înșiră și un al patrulea folos al cunoașterii sf-ei Scripturi: *muștrarea* celor ce nu țin seamă de legea Domnului și de dreptatea, adusă de Domnul Hristos pe pământ. Din acest motiv, ai preluat conducerea și redactarea organului bisericesc „Unirea“, muștrând în ea nedreptățile, cari se făceau bi-

sericii noastre. Că ce înseamnă a redacta o foaie, o știi numai aceia, cari cunosc ce înseamnă a fi punctuos, pe ceas, indiferent dacă ești bolnav, ori sănătos, dacă ești dispus ori nu, ca să scrii, și ceice cunosc greutatea de a împăca păreri deosebite, ori convingeri contradictorii.

Ai realizat, iubite Frate, toate foloasele acestea ale cunoașterii sf-ei Scripturi în deplină măsură: ai învățat, ai muștrat, ai îndreptat și ai înțeleptit spre dreptate.

Dar Frăția Ta nu ai fost numai un bun și priceput cunoscător al sfintelor Scripturi, ci erai și un „servitor desăvârșit al Domnului“. De aceea, fie în calitate-Ți de prefect, fie în calitate-Ți de rector al Seminarului nostru teologic, pildă ai dat tinerilor leviți, ca precum Tu, așa și ei asemenea să facă. Pe cei buni, mai buni i-ai făcut; pe cei slabi i-ai îndreptat; iar pe cei răi i-ai îndepărtat, ca să nu nesocotească altarul Domnului. Și această normă de conduită ai urmat-o și în slujbele de referent și de fisc consistorial.

Iubite Frate! Porunca Domnului este ca: „Cel drept să mai facă dreptate și cel sfânt să se mai sfințească“ (Apoc. 22, 11). Această poruncă îți sună și Ție. Fiindcă ai fost credincios în puțin, Domnul Te pune spre mai multe. Să fii deci imitator, întru toate, servitorului celui bun și credincios, care cu cei 10 talanți primiți, a mai dobândit alți 10 talanți. Căci cine primește mult, mult se și așteaptă dela el.

Frăția Ta ai primit mult și ai să dai mult. Ai o eparhie nouă, care trebuie organizată. Ai credincioși de două neamuri, pe cari trebuie să-i împaci, ca să trăiască împreună, în pace și în bună înțelegere, spre mărirea lui Dumnezeu și spre binele patriei.

Într-o parte a eparhiei ai un popor bogat în dragostea lui față de Dumnezeu, dar sărac în bunurile sufletești și trupești ale lumii acesteia. Copleșit de amăgitori și amăgit de seducători, acest popor așteaptă povețe luminoase și îndrumări pornite dintr-o inimă largă, cuprinsă de focul dragostei deapropelui. Lipsurile lui sunt multe și mari. Adu-Ți însă aminte, că, unde prisosește lipsa, covârșește darul Domnului. Căci: „nu este nedrept Dumnezeu să uite lucrul vostru și osteneala dragostii, care o ați arătat spre numele lui, ceice ați slujit sfinților și slujii“ (Evr. 6, 10).

Hrănește, Preasfințite, cu hrana vieții sufletești pe cei concrezuți păstoririi Tale și fă-i să crească în har.

Pune-le conducători prin trezirea darului ce este întru Tine prin punerea mâinilor mele. Și, cu puterea căpătată dela Hristos — simbolizată prin cârja arhierescă — paște turma lui Hristos cea concrezută Ție, fiind celor „ascultători, supuși Ție, toiag și sprijinire; iară pe cei neascultători și întăriți la cerbice lovește-i cu ea, ca cu un toiag de certare, ca cu un toiag de creștere“.

Acestea Ți-le-am cerut astăzi dela Domnul, Preasfințite, ca pe Tine, „care ai fost pus econom al darului arhieresc, să Te faci să fii următorul Păstorului celui adevărat, ca să-Ți puni sufletul Tău pentru oile Tale... pentru ca învâind sufletele cele încredințate Ție întru această viață, să stai nerușinat înaintea Scaunului lui Dumnezeu și să dobândești plata cea mare, pe care a gătit-o celor ce s'au ostenit pentru vestirea Evangheliei Sale“. Amin.

Canonicul Ț Vasile Pordea.

La vârsta de 82 de ani, bătrânul cu inimă de tânăr, canonicul Vasile Pordea dela Gherla, adoarme în Domnul, după ce mai bine de jumătate de veac își slujise cu cinste și devotament eparhia.

S'a născut în Ipul Sălajului, din părinți cu stare. Studiile secundare și-le-a făcut la călu-

gări în Șimleul Silvaniei și în Oradea-Mare. Teologia a mântuit-o în Viena, unde ca alumn al „Sf. Barbara“ a condus cu mult bun simț și cu pricepere „Societatea de lectură“ a teologilor români dela facultatea teologică a univ. catolice vieneze. Pe atunci a legat prietenie durabilă cu Eminescu, care le cerceta ședințele, lua parte activă la ele și pe care clericul Pordea îl ajuta, nu odată, bănește.

Pentru conștiințiozitatea ce l'a caracterizat totdeauna în vorba și fapta sa, mai marii săi ierarhici l'au distins, punându-l la locuri de conducere în administrația bisericească și în educația clerului tânăr. Pontificele roman l'a înșirat între prelații Săi. — Odihnească în pacer!

Un fiu al Blajului

Scrisoarea D. Ion Bianu, președintele academiei române, către ep. Dr. Alexandru Rusu

De marea zi a consacrării sale întru episcop al Maramureșului, Prea Sfințitul Alexandru Rusu a primit nenumărate scrisori și telegrame de felicitare. Intre ele una deosebit de duioasă și, dată fiind personalitatea celui ce o scrie, deosebit de importantă. Ilustrul și venerabilul președinte al Academiei Române, d. Ion Bianu, a ținut să-și exprime încă odată, din acest prilej, gândurile și sentimentele ce poartă Blajului nostru, al cărui fiu sufletesc se mărturise te cu statornică mândrie.

Scrisoarea nu a fost destinată publicității. Chiar de aceea este deosebit de impresionantă: o spovedanie simplă, sinceră, familiară. Venerabilul ei trimițător nu se va supăra totuși, că nu am putut rezista tentației de a o da în vileag. Intre multele glasuri cari au răsunat în marea zi de sărbătoare, „glasul bătrânului fiu“ al Blajului departe de a se pierde, trebuie să străbată în depărtări toată familia cititorilor noștri, mândri de slava numelui iscălit la sfârșitul scrisorii, ce urmează:

„Preasfințite Părinte, între mulțimea de glasuri emoționate care te vor înconjura în marea zi a celor Trei Sfinți — cu ocazia solemnității de sfințire ca Episcop al Maramureșului, — vine să se amestece și glasul slab al unui fiu sufletesc a micului dar marelui nostru Blaj — mic ca întindere, ca număr de locuitori, ca clădiri, dar atât de mare pentru neamul românesc întreg ca izvor de lumină învietoare și înălțătoare prin credința în Dumnezeu, în dreptul și viitorul neamului românesc. Glasul bătrânului fiu nu va fi auzit între cele multe și puternice ale tineretului și ale satenilor adunați pentru proslăvirea noului arhiepiscop peste păstorii ținutului, din care eșise atunci, la vremea sa, energia românească, prin care a fost întemeiată, întinsă și apărată până astăzi frumoasa țară și puternica domnie a Moldovei.

„Vocea bătrânului fiu este și astăzi adânc mișcată de amintirea emoțiilor pe cari zece ani în șir le-a simțit la serbarea școlară legată de ziua celor trei mari ierarhi.

Noului Păstor al Maramureșului îi trimite rugarea să primească cele mai calde și mai sincere urări de viață lungă, de sănătate, de puteri de muncă, de răbdare și de stăruință în înalta însărcinare de a conduce și de a înălța la vechea ei putere și mult mai sus românimea aceluia ținut atât de oropsit și atât de scăzut din ce a fost odată.

Cu adâncă părere de rău de a nu putea fi de față — din cauza stărei sănătății — la marele act solemn — mă rog să-mi faceți o părțică din binecuvântările ce veți răspândi asupra celor de față — și Domnul să Vă și să ne aibă într'a Sa bună pază pe toți cei buni și să îndrepteze pe cei rătăciți.

Al Prea Sfinției Voastre Devotat
(ss). I. Bianu

Griji și nădejdi

Cel dintâi cuvânt arhieresc al Preasfințitului Alexandru al Maramureșului, rostit în Catedrala din Blaj după hirotonirea sa întru episcop

I. Preasfințite părinte Mitropolit,
Preasfinți Episcopi,
Iubiți ascultători,

Vă mulțumesc, din tot sufletul, I. P. S. S. părinte mitropolit, pentru cuvintele ce mi-ați adresat cu atâta căldură, ca și, mai ales, pentru înalta onoare ce mi-ați făcut prin aceea, că, deși suferind — cum Vă știm cu toții — n'ați pregetat a lua asupra-Vă osteneala și jertfa atât de însemnată de-a prezida și a săvârși, în asistența ilustră a Preasfințiților Episcopi de Cluj-Gherla și de Lugoj, actul solemn al consacării mele de astăzi.

Prin pune-ea mâinilor Voastre, Excelență și Preasfinți Frați Episcopi, am fost ridicat azi dela treapta preoției, — în care am slujit, după puterile ce mi-a dat Domnul, dar totdeauna cu conștiința datoriei împlinite, vreme de peste 20 ani — la înalta treaptă a arhieriei, cea mai înaltă în ierarhia ordului sacru. Mare și plină de grele răspunderi este și treapta preotului, și numai noi cari stăm sau am stat pe această treaptă, știm să ne facem, sau ne-am făcut, în taina rugăciunilor noastre intime, reposedul de a fi fost de prea mare îndrăsneală, când am acceptat să ni-se dea darul sfintei preoții și când am luat, prin aceasta, angajamentul sfânt, întărit cu jurământ, de-a sluji singur lui Dumnezeu și Bisericii, întemeiate de Dânsul. Ce să zic atunci în fața îndrăsnelii ce mi-am permis, când am cerut Excelenței Voastre și Vouă Preasfințiți Frați, să-mi dați darul sfânt și sfințitor al arhieriei, să mă ridicați în sfera înaltă a puterilor Voastre, să mă ajutați la culmea amepitoare a puterii darului celorce se numesc și sunt adevărații urmași de Apostoli? Când mă gândesc mai cu seamă la vorbele cuprinse în rugăciunea din urmă a formulei consacării, în care s'a cerut dela Atotputernicul Dumnezeu să mă facă „următor al Păstorului celui adevărat, care-și pune sufletul său pentru oi“, și să-mi dea să fim „povățuitor al orbilor, lumină celor întru întunec, învățător al celor nepricepuți, dascăl al pruncilor, luminar în lume“, — nu pot să nu simt și mai mult povara apăsătoare a sarcinii luate asupra-mi, odată cu înalta demnitate, care mă 'mbracă.

Dumnezeu Atotștiutorul, care îmi vede și cunoaște sufletul, mi-e martor, că n'am umblat după această demnitate, și dacă, făcându-măse învitate să o primesc, am avut îndrăsneala să nu o refuz, tot El, Preamilostivul, îmi va ierta slăbiciunea mărturisirii, pe care nu odată am făcut-o, în taina rugăciunilor mele, iar acum o fac în public, aici în fața sf. său altar, că prea este grea pentru puterile mele sarcina demnității primite. Prea nu știu, cum voi fi în stare, să iau asupra-mi răspunderea organizării și cărmuirii unei noi Eparhii, înființate acum la o margine atât de expusă a țării, și încă în împrejurări atât de grele, când ajutoarele ce mi-se pot da bugetar sunt atât de puține.

Când mă prostern, deci, în fața Maiestății infinite a lui Dumnezeu, spre a-i mulțumi pentru darul ce s'a milostivit să i verse, prin mâinile Excelenței Voastre, peste capul robului său nevrednic, nu este, desigur, nime în această catedrală, care să-mi poată lua în nume de rău dacă va surprinde pe buzele mele cuvântul Psalmistului: „In ziua necazului meu eu strig către Tine, Doamne, pentru că Tu mă auzi... Fă cu mine semn spre bine, ca să vădă ceice mă uresc și să se rușineze, că Tu, Doamne, mi-ai ajutat mie și m'ai mângăiat“ (Ps 85, 7, 17).

Indrăsniți...

I. Și, iată, că Domnul m'ascultă, trimițând tărie în sufletul meu. La voința Lui sfântă, peste valurile sbuciumărilor grele și a slăbiciunii întunecate ale sufletului meu, răsbate deodată o mare lumină, care aprinde în inima mea nădejdea biruitoare a izbânzii. Este cuvântul său dela Sf. Ioan, care zice: „Acestea le-am grăit vouă, ca să aveți întru mine pace. În lume scârbe veți avea, ci îndrăsniți: eu am biruit lumea“ (16, 33).

M'ați văzut, spune Domnul, în timpul celor 40 de zile, cât am stat în pustie pentru a mă pregăti, în chip vrednic, de misiunea ce mi-s'a dat din partea Tatălui, și ați fost alături de mine în ispitele diavolești, cari cereau să mă abată, pe toate căile, dela cultul convenit singur lui Dumnezeu, dar ați fost martori și biruinței ce-am raportat, grație puterii primite de sus, peste toate ispitele. Indrăsniți, deci, și voi.

M'ați văzut apoi suferind toată ocară dela ceice au avut inimă să mă prindă în faptul nopții, să mă huiduiască să mă lovească, să mă scuipe în față, să mă bată cu bice, să mă răstignească, în sfârșit, între ceriu și pământ și să mă așeze în groapă, pecetluind cu pecete piatra păzită cu ostași de-ai puterii romane. Imi sunteți însă și martori luminoși ai învierii mele celei de a treia zi, din ziua sf. Paști, când „moartea cu moarte călcând“, am ieșit din mormânt ca un biruitor. Indrăsniți, deci, și voi, că eu am biruit, am călcat moartea în picioare.

Biruința creștinismului

Învierea aceasta a Mântuitorului Hristos este troparul de biruință a sf. Apostoli în fața tuturor scârbelor ce-au trebuit să îndure pentru numele lui. Oameni slabi și fricoși înainte, cari se risipesc ca potârniche îndatăce Mântuitorul înceată de-a mai putea fi în mijlocul lor, sunt ca schimbați după înviere, în stare să rabde orice ocară pentru numele celui Răstignit, pe care Dumnezeu L. a înviat din morți. Pe acesta îl predică cu orice ocazie, și-L predică atât de insuflept, încât lumea începe să-i asculte și urmeze cu drag, formând din ceice se botezau primele comunități creștine. Cu toată împotrivirea aproape dracească a sinagogelor, cu toată opoziția hotărâtă a formidabilei împărății romane, noua „superstie“, cum o botezase ceice n'o cunoșteau, începe să prindă repede rădăcini în toate părțile lumii. Una după alta răsar comunități creștine, întâiu la orașe: Ierusalim, Antiohia, Efes, Filippi, Tesalonica, Corint, Atena, Roma și atâtea altele, apoi și la sate. Întâiu singuratic, apoi cu zece și în urmă cu sutele și miile. Nu mai e gândul și nu e timpul acum, să dau aici un tablou exact al primelor comunități creștine, să fac o schiță-tablou a felului cum a crescut și s'a ramificat arborele puternic ieșit din mica sămânță, ca de muștar, aruncată de Mântuitorul. Ajunge să amintesc, că la 70 ani după învierea lui Isus, împăratul Traian dă ordin proconsulului din Bithinia, care i-se plânge de numărul extraordinar al celor ce-și periclitează viața (în periculum vocantur, cum spune el, et vocabantur) cu profesarea noiei supersticii, să nu caute anume spre moarte pe ceice se închină, ca unui zeu, lui Isus. Peste alți 70 de ani — ca să folosesc acest grăitor tablou al celebrului raționalist Harnack — pe la 180 d. Hr. chestiunea pascală prezintă o puternică legătură a comunităților creștine, de-a Roma până la Edessa, iar după alți 70 de ani, împăratul

Deciu declară în public, la mijlocul veacului al treilea, că mai bucuros vede în Roma un alt doilea împărat, decât pe Episcopul creștin, în persoana urmașului sf. Petru. Și nu mai trebuie apoi 70 ani, pentru ca crucea mântuitoare să ajungă pe aquila superbă a armatelor Romei păgâne, și creștinismul să prăsnuiască eliberarea sa din slăvie, prin cunoscutul edict din Milano.

Indrăsniți, ne grăiește Mântuitorul prin această istorie a bisericii din primele veacuri, căci iată eu am biruit lumea; am biruit-o și voi birui, ca să vă dau ideea și norma biruinței, să vă câștig dela Dumnezeu grația Lui; luptați deci cu generositate și încredere, fiindcă eu voi fi care lupt pentru voi și eu voi învinge.

Și această biruință a mers din izbândă în izbândă. Unul după altul se lapadă popoarele de legea păgână, de superstițiile lor, nu odată ridicole, și de moravurile atât de contrare chiar și principiilor de drept natural, și-și pleacă fruntea sub jugul blând al Celuice a spus, că „sarcina mea este ușoară“. Ea continuă și azi, cu tot mai multă intensitate, printre popoarele cari n'au ajuns încă la lumina credinței, aducând mereu noi și noi elemente în turma marelui Păstor, care-și pune sufletul său pentru oi.

Indrăsniți, că eu am biruit lumea, ne-o spun toate actele martirilor, cari și-au dat și își mai dau și azi viața, cu sutele și miile, pentru numele și credința în cel Răstignit. Acelaș gând răsbate din istoria atât de minunată a tuturor ordinilor și congregațiilor religioase — infiripate la început pe dibuite mai mult, și cu atâta timiditate —, dar cari împânzesc azi întreg globul pământului, adăpostind în slujba exclusivă a Domnului, mii și mii de suflete alese, bărbați și femei, cari au părăsit toate ale lumii, pentru a dovedi oricui, că nu numai poruncile, ci și sfaturile evanghelice ale bunului Mântuitor pot să fie integral împlinite. Ce să mai spunem apoi de cântecul de biruință, ce răsună, pătrunzător, dela un capăt al lumii la altul, în pildele atâtor sfinți și sfinte, cari se ridică mereu și din toate părțile la cinstea altarelor noastre?

Indrăsniți, îndrăsniți, ne spun toate și ne spune întreagă Biserica. Confidite, ego vici mundum — Indrăsniți, că eu am biruit lumea.

Iată temeiul solid, dogmatic și istoric, de adâncă convingere și de profundă simțire, pe care stau, când din toate acestea descifrez verificarea deplină și atât de mângăitoare pentru sufletul meu al unui alt cuvânt al Scripturii, care spune că „tot cel născut din Dumnezeu biruește lumea și aceasta este biruința, care a biruit lumea, credința voastră“ (1 Io. 5, 4).

Tăria bisericii noastre

Pentru această încredere în puterea Celuice poate întări și brațele cele mai slabe — după cuvântul Scripturii, care spune, că „cele nebune (slabe, netrebnice) ale lumii le-a ales Dumnezeu, ca să rușineze pe cele tari“ (1 Cor. 1, 17) — găsec, Excelența Voastră și Iubiți ascultători, bune temeiuri și în istoria, mai aproape de noi, a Bisericii noastre române unite, plămădite de peste două veacuri dintr'o mare nevoie de ordin material, probabil, dar cu chiagul bun și atât de rodnic al unei adânci convingeri religioase.

Datorită acestei convingeri, Biserica Blajului nostru — cum cu dreptate se numește această Biserică —, deși permanent minoritară, în sensul bun al cuvântului, s'a păstrat dealungul celor două veacuri și mai bine, sporind mereu capitalul său de instituții și oameni în toate direcțiile. Urgisită, sub stăpânirea străină, pentru nota sa de naționalism intrasigent, dar nu șovinist, care-i dă un titlu de curată mândrie, — urgisită în parte și azi sub stăpânirea națională, acum nu din partea puterii de stat, pentru că ar fi chipurile, un fel de rană pe trupul unității

noastre naționale, — în vreme ce lumea obiectivă știe și spune, că aici la noi în Ardeal această unitate națională a fost pregătită, în mare parte, de oamenii acestei Biserici —, ea stă mândră și biruitoare, cum a stat și înainte. Pe cât de creștină, pe atât și de română, această Biserică a știut să nu admită, nici chiar în timpul marelui război, nici o tranșă pe chestii naționale. Dovadă grăitoare este chiar actul ultimei alegeri de mitropolit dela 9 Maiu 1918, care — contrar rezultatului dela o altă alegere, tot de mitropolit — a știut să scoată di urnă, în fruntea ternarului obligator, numele Excelenței Voastre, cari n'ați fi ajuns nicicând să-mi puteți face azi, ca mitropolit, consacrarea, dacă nu urma — ca un postulat imanent al dreptății divine — prăbușirea slăvită de neamurile eliberat.

Azi, i-se cer Bisericii noastre sacrificii din partea creștină, dar totul este zadarnic, pentru că aici mai puțin încă se pot admite tranșă. Luptele ei de apărare, purtate cu toată încrederea în Dumnezeu, nu i-au diminuat nici azi cu nimic patrimoniul moștenit, ba trebuie — pentru că putem — să o spunem, că dacă n'am sporit ca număr (pentru că am găsit că nu e timpul să răspundem încă la atacurile ce ni-se dau în această direcție), am sporit neapărat în intensitate prin numeroase acțiuni de organizare internă, între cari ocupă azi locul cel mai aducător de roade AGRU-1 scumpilor noștri mireni, condus de iubitul lor președinte, care încă a ținut să ne onoreze această serbare.

Aceasta formează a doua categorie a temeiurilor încrederii mele desăvârșite în puterea Celui de sus, care nu se poate să nu ne ajute și de acum înainte. Ele sunt, desigur, mai puțin concludente decât cele dintâi, dar inima ni-e mai legată de ele, și astfel puterea lor este din cele cari pot să facă convingeri și să îndemne la fapte mărețe.

Coborînd apoi și mai aproape de noi, aici în această Catedrală, găsesc noi temeiuri de a-mi spori încrederea în Celce nu poate să nu mă ajute. Este altarul ei, sfințit zilnic de jertfa liturgică, în fața căruia mi-am plecat de mii de ori genunchii și inima; este amvonul acestei biserici catedrale, care nu e mut și de pe care se vestesc, s'au vestit și se vor vesti, cu tot mai multă putere, măririle lui Dumnezeu și pacea sufletească a celor ce-l caută pe Dănsul; și este, în sfârșit, confesionalul din tinda bisericii noastre, un simbol al puterii cheilor în forul intern al spovedaniei sfinte, care trebuie să adune — și va aduna — în jurul său tot mai multe suflete doritoare de viață, de mai multă viață. Puterea magisteriului de pe amvon, a ministeriului dela sf. altar și a guvernării forului intern din scaunul de spovedanie sunt cele 3 puteri, prin cari se va manifesta deapururi izbândă ce o dă Mântuitorul Hristos celorce — după vorba sf. Evanghelii de azi — știu să urmeze pilda celor Trei mari Ierarhi, al căror praznic îl sărbătorim, și să lumineze cu lumina lor de așa, încât, văzând oamenii faptele lor cele bune, să preamărească pe Tatăl din ceriari.

Nădejdea și omagii

Incălzit de focul lăuntric al darului arhieresc, primit prin mâinile Excelenței Voastre și a Preasfințitelor Frați arhieriei împreunăconsecratori, — întărit de puterea zdrobitoare de hotare păgâne, imblânzitoare de moravuri și creatoare de sfinți a cuvântului dumnezeesc: confidite — și elevat sufletește de mediul din care pornesc și de tradiția creștină și românească a Blajului, pe care o duc cu mine ca o scumpă relicvie, îndrăsnesc să mă duc, cu deplină încredere, la postul de veghe ce mi-s'a încredințat.

Mi-se spune, că va fi greu începutul și — șocând, că din cauza greutăților financiare au

putut să mi-se dea numai 3 canonici, cu plată de începători, și alte 4 ajutoare mai mici, un număr, desigur foarte redus față de cele bine peste 300,000 suflete, cari așteaptă acolo, la granița de Nord a Țării iubite, să fie povățuite, nu numai creștinește, dar și românește —, îmi dau și eu seama de toată greutatea misiunii ce mă așteaptă. Considerând însă dragostea, cu care mi-se spune că sunt așteptat la reședința din Baia-Mare și în toată Eparhia Maramureșului, ținând seamă și de bunăvoința Înaltului Guvern în direcția de a-mi spori, după puteri, poate chiar în timp apropiat, ajutoarele ce mi-a învoit până acum, și încrezut, mai ales, în sprijinul bunului meu Mântuitor, ca și în acela al Preasfintei Fecioare, care ni-s'a dat, prin hramul catedralei din Baia-Mare, patroană a Eparhiei întregi, plec cu toată încrederea și cu neștrămutata convingere, că toate le voi putea întru Celce mă întărește de sus.

Stăpânit de aceste gânduri și sentimente, vin acum să aduc omagiul meu de fiască supunere și de adâncă venerațiune Preafericitului Părinte Papa Romei, PIUS al XI-lea, urmând să rog pe Monseniorul ANGELO M. DOLCI, să fie pe lângă Sf. SCAUN al Romei interpretul acestui omagiu, sincer și nefățurit, al unui pururea credincios servitor al urmașului legitim al sf. Petru în primatul de adevărată jurisdicție episcopescă asupra întregii Biserici, care s'a milostivit să ridice și pe umilitul său rob în șirul ilustru al celorce sunt succesori de Apostoli. Il voi mai ruga să asigure pe Sf. Părinte, că am să caut, din toate puterile, să duc la biruință steagul credinței, pe care-am jurat.

Cu sentimente de cea mai profundă loialitate și venerațiune aduc apoi omagiul de supunere cetățenească M. Sale Regelui CAROL al II-lea și Înaltului său guvern reprezentat la această zi de mare sărbătoare a vieții mele prin d. Ghisă Pop, subsecretar de stat și le mulțumesc din toată inima pentru bunăvoința ce mi-au dovedit în legătură cu agreementul dat numirii mele, respectiv cu aprobarea preînaltă a acesteia, și le făgăduiesc că în toată activitatea mea voi fi călăuzit nu numai de litera, ci și de spiritul jurământului de fideitate, pe care l-am depus la 27 Noemvrie 1930 înaintea M. Sale Regelui, de față fiind și d. Ministru al Instrucțiunii publice și al Cultelor, precum și însuși actualul primministru al țării.

Și-acum închei cu gândul întors din nou spre altarul acestei sfinte biserici și a marelui Dumnezeu, făcând, cu vorbele atât de frumoase ale rugăciunii noastre liturgice, profesiunea solemnă:

»Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu Spiritul Sfânt; Treime sfântă, mărire Ție«. Amin.

»Frații“ se suflcă. Consistorul mitropolitan din Sibiu, întrunit în ședință la 20 Ian. c., după ce a examinat mai mult ori mai puțin amănunțit, situația ce s'a creat clerului și bisericii ortodoxe prin noul buget, și după ce a parentat, cum a crezut de cuviință, pe adormiții Filaret Mustă și Aurel Lazar, s'a oprit la propunerea în opt „poante“ a d. Lupaș.

Ne oprim și noi la ea, fiind caracteristică mentalității celorce țin să reprezinte duhul creștin al ortodoxiei de dincoace.

De ce-i, adecă, vorba? Iaca de ce: Ortodoxia din Ardeal caută să comemoreze ast an, cu orice preț, „lupta de desrobire religioasă“ purtată prin „preacucerul“ Sofronie acum 170 de ani.

Asta însă sună prea vag. Trebuie precizat „în detaliu“ planul de acțiune comemorativă. Și d. Lupaș se achită:

1. Să fie recomandată și impusă (!) tuturor bibliotecilor parohiale ale mitropoliei

sibile cartea d. Dragomir: Istoria Desrobirii religioase. 2. Să se fixeze anume Dumineci când la vecernie, să se cetească din acea carte, credincioșilor, locuri alese pe sprinceană. 3. Să se deie instrucțiuni profesorilor de religie cum s'o utilizeze și ei la prelegeri „pentru aprofundarea educației religioase“. 4. La școlile normale și la teologiile ortodoxe să se studieze temeinic anexele acelei cărți. 5. Să fie comemorată în mod solemn amintirea mișcării lui Sofronie a cărui 6. Oseminte să fie căutate și cinștite prin ridicarea unei cruci de pioasă amintire. 7. Să se întrevină la sf. Sinod să fie canonizați toți mireni și preoții, martirizați în sec. XVIII. 8. Să se întemeieze o bibliotecă de popularizare religioasă-istorică, scrisă, se'nțelege, în spiritul de largă înțelegere creștinească și de respect față de adevăr, a d. Lupaș și Dragomir.

Cum vedem, „frații“ se suflcă de praznic mare, din cadrele căruia nici că se putea să rămână veninul provocării fățișe la război confesional. Să fie siguri că nu vom rămânea datori cu nimic nici babelor vrăjitoare — Lupaș și Dragomir — nici loviturilor de operetă înscenate, sau pe calea înscenării. Lumea românească va avea din nou prilejul să vadă cine caută cu lumânarea, ziua în nămiaza mare, nod în papură.

Stiri mărunte

Personale. Preaven. Ordin. arhiepiscopesc a numit de rector al seminariului nostru teologic pe p. canonic *Dr. Iuliu Florian*; iar conducerea Internatului Vancean de băeți a încredințat-o p. prof. *Iosif Evrard*, călugăr asumpționist; și de prefect la același internat a numit pe p. prof. *Dr. Sept. Todoran*.

— Ven. Ordin. al Crujului a numit de *protopopi onorari* pe p. *Vasile Indrean*, paroh în Asuajul de Jos; pe p. *Ioan Medan*, paroh în Măgureni; pe p. *Titu Trif*, paroh în Mineu și pe p. *Emil Dragomir*, paroh în Roșior. — Același a încredințat pe p. *Victor Dunca* cu slujba de notar consistorial; pe p. *Dr. Emilian Leményi* cu slujba de secretar episcopesc; rânduind pe p. *Andrei Felderean* de paroh în Sânpaul, pe p. *Mateiu Moldovan* de paroh în Mihăești; pe p. neohirotonit *Vasile Pop* de admin. paroh. în Bidiu; pe p. neohirotonit *Alexandru Fărcaș* de admin. paroh. în Ticu; pe p. *Alexandru Ungur* de paroh la Pruni; pe p. *Ioan Nagy* de paroh la Rusu de Jos; iar pe p. *Emil Filipan*, neohirotonit de admin. paroh. la Bogata de sus.

— Ven. Ordin. al Maramureșului a numit pe p. *Ioan Rusu* de paroh la Mireșul mare; pe p. *Romul Coteșiu*, neohirotonit, de admin. paroh la Posta; pe p. *Iosif Stan* de paroh la Someșodorheiu; pe p. *Gavril Mariș*, neohirotonit, admin. paroh. la Borșa, beneficiul inferior,

Rugăciuni pentru bunul mers al — desbaterilor parlamentare. S'a întâmplat și acest lucru, la care puțini s'ar fi putut gândi. — Și încă nici nu numai ieri, alaltăieri. S'a întâmplat în 1867, că episcopul de pe atunci al Trierului, Leopold, convins că oamenii pertractează, dar Dumnezeu dă darul ducerii la bun sfârșit, a rânduit să se facă rugăciuni în toată eparhia sa, ca dieta să-și înceapă și să-și îndeplinească lucrările cu toată conștientiositatea ce o merită cetățenii pe cari li ating hotărârile luate de dietă. Actualul vicariat general episcopesc, tot de Trier, reînnoiește vechea dispoziție a episcopului de pe vremuri, și dă ordin ea toți preoții din eparhie, câtă vreme ține sesiunea parlamentară, să reciteze, în comun cu poporul, la toate slujbele, ruga episcopului Leopold, în scopul amintit. — Sigur, că, dispoziția

aceasta, dacă s'ar lua și la noi, ar fi cât se poate de binevenită și cu totul în nota vremii. Se tratează chestii atât de mari și e atât de adâncă prăpastia între partidele chemate să fericească norodul, încât numai mila specială a lui Dumnezeu îi poate face pe toți să se lapede de orice ranchiună personală ori de partid și să caute numai ceea ce cheamă salus rei publicae!

Locale. Duminica ce vine, a Fiului risipitor, va predica în catedrală pâr. *Liviu Rașofian*, secretar mitropolitan.

— De ziua sfinților Trei Ierarhi, patronii școalelor noastre, Societatea de lectură a elevilor dela liceul din loc a ținut o frumoasă *serbare școlară*, cercetată de un public numeros, ca în toți anii. Programul, bine executat, a mulțumit mult publicul. A plăcut îndeosebi disertația elevului din cl. VII/B. Tiberiu Ghițescu: „Deschiderea școalelor din Baj” precum și cântările de cor mixt și producțiile de orchestră, vioară și pian, presărate cu pricepere între declamările, (română, latină, greacă, franceză, germană) isbutite ale programului.

NU NUMAI CEI CARI SUFERA DE CONSTIPAȚIE ci chiar și omul sănătos trebuie să se gândească la curățirea intestinelor. Ca sfat medical, luați 2-3 boabe Artin seara și dimineața vă veți ușura.

Congresul Cooperației din Ardeal. S'a ținut la Cluj, în 25 Ian. c. după cum s'a dat de știre din vreme. Au luat parte, între alții, d. nii: Alex. Vaida-Voevod, Ion Mihalache, Virgil Madgearu, care a și prezidat, Valer Moldovanu, apoi președinții și consilierii Camerelor de agricultură din Ardeal. În cuvântarea-i sintetică, d. Madgearu a stăruit asupra insuccesului cooperativelor de consum, pledând pentru magazinele de consum, ce ar isbuti mai ușor dincoace. Gândul celor ce iubesc Ardealul economic trebuie să fie: valorificarea cooperativă a cerealelor, dar mai ales a vitelor și a produselor animale. Pildă să ne fie Danemarca, țară de șapte ori mai mică ca a noastră, care însă are 1228 asociații pentru creșterea vacilor, 385 pentru creșterea cailor, 938 pentru controlul laptelui, 1350 lăptării cooperatiste, 50 abatorii cooperative etc. pe când noi avem 8 (opt) asociații de crescători. Și atâta tot. Deși un plus de 20 kg. unt pe an de fiecare vacă ne-ar asigura un spor de venit de 4 miliarde lei (zoi, azi exportăm 50 gr. unt de vacă, la an, pe când Danemarca exportă 100 kg., adică de 2000 de ori mai mult). Și dacă am avea 20 găini de familie, în loc de 10, câte avem acum, am produce 4 miliarde 200 milioane ouă în loc de 1½ miliarde și am mări venitul național cu 4—5 miliarde lei la an. — De-am fi cum nu suntem, dar cum am putea fi și trebuie să fim ca să nu pierim, ce bine-ar fi!

Concurse. Cu terminul de 15 Febr. c. Ven. Ordin. al Clujului publică concurs la parohiile: *Bologa* (distr. Murlăcii); *Mărgău* (distr. Murlăcii); *Borșa* (distr. Ciulei și *Cluj-Mănăstur I.* — Același Ven. Ordin. dă în concurs cu terminul de 31 Ian. c. *postul III. de catehet* la școalele primare din *Cluj*.

— Ven. Ordin. al Maramureșului, scrie, cu terminul de 15 Febr. c. concurs la postul de *preot II* din *Odoreu* (distr. Sătmarului).

CUI NU-I PLACE LAPTELE, cu Ovomaltine îl bea bucuros.

Oaspeți exotici. De către soare-răsare ne-au sosit oaspeți de viță mare: principele Takamatsu și principesa Kikuko din Japonia. Au fost primiți cu mare fast, și li-s'a oferit un dineu de gală din partea Familiei noastre Regale, având loc, cu acest prilej, un simțit schimb de toasturi, între Maj. Sa Regele nostru și Prin-

cipele Takamatsu. Vizita dela Slănicul Prahovei și simpatiile de cari li-s'a dat dovadă în tot timpul petrecerii lor pe pământul țării noastre șigur că au făcut asupra acestor odrasle de crai răsăriteni, impresii, ce anevoie se vor uita.

† **Ioan Bochiș**, fost paroh în Borșa, s'a stins în ziua de 13 Ian. c. în anul 62 al vieții și 26 al preotiei. — Odihnească în pace!

† **Maria Harșia născ. Mera**, mama pâr. Vasile Harșia, a închis ochii, pe vecie, în Milășel, la vârsta venerabilă de 83 de ani, în ziua de 23 Ian. c. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Coriolan Ilieșlu**, f. inginer-director al fabricii de chbrituri din Cluj, a încetat din viață la Viena, în 13 Ian. c. la vârsta de 36 ani numai. — În veci pomenirea lui!

SCAPAȚI DE RAGUȘALA ȘI INFLUINȚA prin întrebunțarea sistematică a pastilelor Anacot. Prețul unei fiole Lei 37.

Telefonul „Unirii“

T. Secaș. Dispoziția Min. de Justiție, ce Vă interesează, s'a dat sub Nr. 129109 1930 și e cât se poate de binevenită. Incuviințează adică să fie administrată taina sf. botez chiar și înainte de înscrierea nașterii în registrele stării civile, dacă noul născut este în primejdie de moarte, și așa taie calea multor complicații neplăcute, dată fiind împrejurarea că în asemenea cazuri preotul și de altfel, fiind obligat să asculte mai mult de Dumnezeu decât de oameni, cu orice riscuri penale, tot ar fi administrat acea sf. taină și fără incuviințare prealabilă.

„Telegraful Român“. Sibiu. Dacă-l cheamă Diorates și scrie la „Telegraful“ cum ar fi să nu fie isteț și de bunăcredință? Așa ne-am gândit îndată ce am dat cu ochii de editorialul din Nr. 6: „Românii în judecata catolică“ și am cetit semnătura. Ne-am pripit însă cu bunele noastre voiri, căci puținătatea grecusorului Dv. este peste orice închipuire înțelegem să-i fie străină, chiar și unui mare dogmatician sibiian filosofia scholastică, cu subtilitățile ei exasperante pentru mințile mai slăbuțe, dar să pună cineva pe hârtie enormități nederivate ca acelea, că „biserica oficială catolică“ odată ce pune al său imprimatur pe o carte ca Papst und Kurie scrisă de Fr. Ritter von Lama (preocupat și pătimas), împrumută cărții ipso facto un caracter religios catolic, recunoscut de biserica oficială, chiar dacă conținutul nu se referă la dogme; că Biserica prin această aprobare acordă nimbul adevărului celor debitate în carte și ține la afirmațiile din ea tot așa de mult ca și la dogmele de credință e totuși prea mult chiar și pentru un Diorates-telegrafist. Prevederile de drept bisericesc apusean în acest punct sunt doar de o precizie clasică, pentru cine-i în stare să judece normal. Can. 1393 § 2 prescrie: Examinatores in suo subeundo officio, omni personarum acceptione deposita, tantum modo prae oculis habeant ecclesiae dogmata et communem catholicorum doctrinam quae conciliorum generalium decretis aut Sedis Apostolicae constitutionibus seu praescriptionibus atque probatorum doctorum consensum continentur. — De studia Diorates chestia înainte de-a aborda-o, probabiliter tacuisset et... philosophus mansisset. Așa... să-i fie de bine!

B. Cluj. Temerile noastre se verifică. Samavolnicia intronată la „Astra“ își dă roadele. Domnul dr. Rusu, vicepreședinte al acestui așezământ cultural-național, și-a dat demisia din slujba ocupată, pe motiv că la alegerea de pomină dela Caransebeș s'a călcat dispozițiile statutului. — Asta probabil fiindcă l'au convins deplin lămuririle „desinteresate“ și stringente ale d. Goldiș.

Fondul școlii gr. catolice — TEIUȘ

Concurs la stipendii

Cu terminul de 20 Februarie 1931 se publică concurs la stipendii din „Fondul școlii greco-catolice de băieți și stipendii din Teiuș“. Mărimea stipendiilor se va stabili în raport cu numărul concurenților.

Indreptățiți la aceste stipendii sunt descendenții după tată din celea 26 familii grănițarești — înșirate în statutele Fondului — cari urmează ca elevi ordinari vreo școală medie, civilă, gimnaziu, liceu, reală, comercială, profesională, normală, academie ori universitate. Cererile vor fi provăzute cu următoarele documente:

1) Certificat de botez, din care să se vadă că suplicantele este născut legiut și de religione gr. catolică.

2) Certificat, original, ori copie legalizată de pe anul școlar 1929—30.

3) Adeverință dela școala ce frecventează în anul școlar 1930—31, arătând că este student (elev) ordinar fără să fie repetent.

4) Schița genealogică, din care să se vadă descendența din cele 26 familii grănițarești.

Cererile întrate după 20 Februarie 1931 nu se vor lua în considerare.

Teiuș la 18 Ianuarie 1931.

Petru Grula

paroh-pres.

Iacob Rațlu I. Iacob

curator.

Curatorul parohiei române-unite din Lunca
(distr. Fărăgău)

Publicațiune de licitație

În ziua de 15 Februarie ora 12, Curatorul Parohiei române-unite din Lunca, jud. Mureș, plasa Teaca, va ține licitație publică cu oferte închise, fără supra-oferte, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de edificare din nou necesare la clădirea bisericii.

Valoarea lucrărilor este, pe devizul estimativ, de Lei 1.234.615 Lei. Garanția (cauțiunea) va fi de 60% din valoarea ofertei și se va depune deodată cu aceasta în numerar, efecte de stat, ori scrisoare de garanță emisă de o bancă de prima bonitate.

Licitatiia se va ține în localul oficiului parohial.

Pianurile, devizul, condițiunile speciale și generale etc. se pot consulta în orice zi de lucru la sediul Oficiului parohial din Lunca, la 27 Ianuarie 1931.

IOAN NISTOR

prim-curator.

IOAN BORZA

adm. paroh.

TIMP DE 55 ANI

mulțe mii de cumpărători mulțumiți comandă trebuința lor de semințe de legume, flori, agricole, cepe de flori, plante, trandafiri altoiți ș. a. în calitate cunoscută superioară dela firma

ARPAD MÜHLE

cultură și comerț de semințe stabiliment de grădimărit

TIMIȘOARA

Prețurent în românește la cerere gratuit

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efetuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 52—

Contra opărelei să folosiți Crema Baby, marca HÖFER (în tub original)